

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Projesi

Dr. Muhyettin SİRER

Saha Koordinatörü

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı / Birleşmiş Miller Kalkınma Programı (UNDP)

GAP Rekabet Gündemi ve GAP Eylem Planı

•Vizyon - Strateji

•Uygulama - Eylem

1997 – 2002 (I. Faz)
2002 – 2007 (II. Faz)

Bölge'nin potansiyellerini harekete geçirerek ulusal ve uluslar arası rekabet gücünün artırılması...

GAP
REKABET
GÜNDEMİ

2007 - 2020

Sürdürülebilir Medeniyetler Beşiği...

- Organik tarım,
- Sürdürülebilir tekstil,
- Ekoturizm,
- Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği teknolojilerinin kullanımı ve yerli üretimi teşvik...

2008 - 2012

GAP
EYLEM
PLANI

Güney Doğu Anadolu Bölgesinde ekonomik gelişme, rekabet edebilirlik ve istihdamın artırılmasında yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinin bir araç olarak kullanılması...

YE ve EV

2009 – 2012 (I. Faz)
2012 – 2013 (II. Faz)

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sürdürülebilir ve sosyal olarak eşitlikçi bir şekilde kalkınmasına katkıda bulunmak...

Bütçe	1.9 Milyon TL
Süre	36 ay (Temmuz 2009 – Aralık 2012)
Faydalanıcı / Teknik Destek	GAP BKİ Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Hedef	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sürdürülebilir ve sosyal olarak eşitlikçi bir şekilde kalkınmasına katkıda bulunmak Bu genel amaç Güneydoğu Anadolu Bölgesi için hazırlanmış olan Rekabet Gündemi'nin ana vizyonunu yansıtmakta ve anılan Gündem kapsamında uygulanacak olan tüm girişimlere (örneğin, projeler ve programlar) referans teşkil etmektedir.
Proje Bileşenleri	A. Bölge'nin YE ve EV alanlarında yatırım potansiyellerinin değerlendirilmesi ve ulusal/uluslar arası ölçekte tanıtımının yapılması B. YE ve EV Stratejisi'nin geliştirilmesi C. YE ve EV uluslar arası araştırma ağlarına erişimin sağlanması D. YE ve EV merkez(ler)inin kurulması E. YE alanında pilot/demonstratif yatırımların hayata geçirilmesi F. Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi

Temel Çıktılar
(Temmuz 2012
itibariyle)

-Bölge'nin YE ve EV Potansiyellerine ilişkin Mevcut Durum Analizi Raporu

-GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Strateji Dokümanı ve Eylem Planı

-Pilot projeler için Fizibilite Çalışmaları

•*Güneş enerjili su pompalama ve mikro sulama sistemlerinin kurulumu*

•*Endüstriyel proseslerde ısı güneş enerjisi (yoğunlaştırıcı) sistemlerinden yararlanma*

•*Otellerde ve kamu binalarında güneş enerjili soğutma ve klima sistemlerinin kullanımı*

•*Tarımsal (pamuk, buğday vb) atıklardan elektrik üretimi*

•*Hayvansal atıklarından biyogaz üretimi*

•*KOBİ'ler için enerji verimliliği etüt ve yatırım programının uygulaması*

•*Kamu binalarının enerji verimliliği açısından iyileştirilmesi*

-GAP YENEV: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Uygulamalı Araştırma Merkezi – Harran Üniversitesi

-Harran Üniversitesi ve Danimarka Teknoloji Üniversitesi İşbirliği Protokolü (Hizmet paketleri, bina mimarisi konularında istişare ve eğitim programları devam etmektedir)

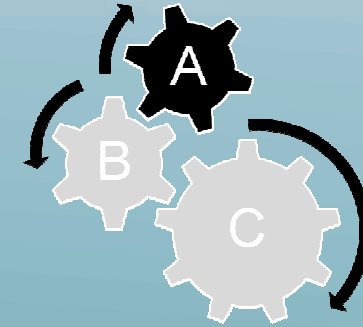
II

Bütçe	9.8 Milyon TL
Süre	24 ay (Ocak 2012 – Aralık 2013)
Faydalanıcı / Teknik Destek	GAP BKİ Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Hedef	Projenin ilk fazında geliştirilen analitik ve stratejik çerçeveye referansla, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sosyal eşitliği <i>sağlayarak rekabet edebilirliğinin pilot faaliyetler ve yatırımlar ile sürdürülebilir şekilde artırılmasına katkıda bulunmak</i>
Proje Bileşenleri	A. Bölge'de sanayi ve hizmet sektörlerinde EV / YE fırsatlarının tespit edilmesi ve pilot/demonstratif uygulamaların yapılması B. Bölge'de YE kullanım potansiyelinin artırılması C. Bölge'nin sanayi, hizmet, inşaat ve tarım sektörlerinde YE ve EV ile ilgili konularda teknik, kurumsal kapasiteler ile istihdam olanaklarının artırılması

A. Bölge’de sanayi ve hizmet sektörlerinde EV / YE fırsatlarının tespit edilmesi ve pilot/demonstratif uygulamaların yapılması

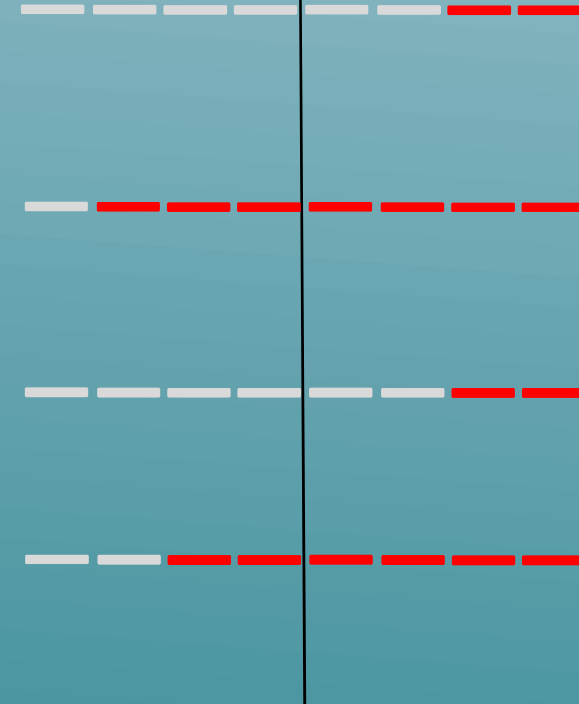
Faaliyetler

- Sanayi sektörlerinde verimlilik potansiyelinin tespit edilmesi ve pilot uygulama modellerinin belirlenmesi
- EVD firmaları ile YE alanında faaliyet gösteren firmalara yönelik bir Kuluçka Merkezi ve Ortak Kullanım Laboratuvarının kurulumu
- 20 firmada EV ve YE projelerinin hazırlanması ve uygulanması
- Kamu ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren binalarda gerçekleştirilecek EV projelerinin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi

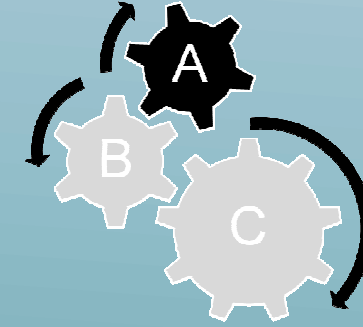
2012

2013

A. Bölge’de sanayi ve hizmet sektörlerinde EV / YE fırsatlarının tespit edilmesi ve pilot/demonstratif uygulamaların yapılması

Devam eden faaliyetler

EVD ve YE firmalarına yönelik Kuluçka Merkezi ve Ortak Kullanım Laboratuvarı’nın kurulumu

- Gaziantep’te kurulması planlanmaktadır.
- Uygun modelin geliştirilmesi konusunda teknik uzmanlık alınmış ve yapısal alternatiflerin değerlendirildiği bir rapor ve termin planı hazırlanmıştır.
- Proje paydaşları ile gerçekleştirilen istişare çalıştaylarında, GAP BKİ Başkanlığı, Gaziantep Sanayi Odası, ve Gaziantep Üniversitesi arasında bir protokol imzalanmış, aday bina belirlenmiş ve aday seçim süreci başlatılmıştır.

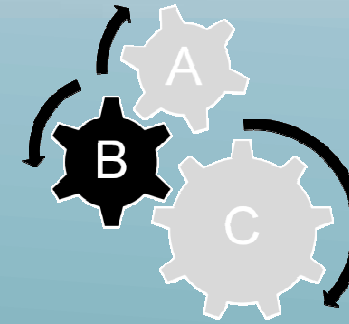
Kamu ve hizmet binalarında gerçekleştirilecek EV projelerinin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi

- Şanlıurfa Bölge İdare Mahkemesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Şanlıurfa İl Müdürlüğü Bayındırlık binaları, enerji verimliliğini iyileştirmeye yönelik pilot uygulama alanları olarak seçilmiştir.
- Şanlıurfa Bölge İdare Mahkemesi’nde gerçekleştirilecek çalışma başlatılmıştır.

B. Bölge'de YE kullanım potansiyelinin artırılması

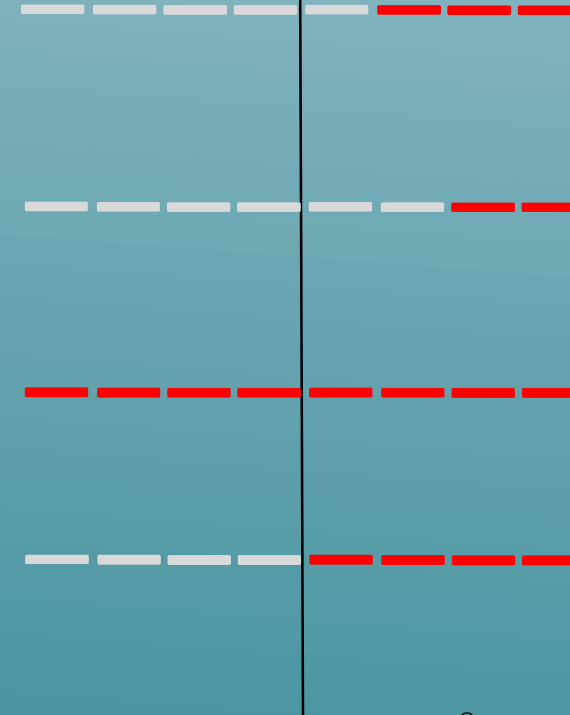
Faaliyetler

- Bölge'nin YE potansiyelinin detaylı değerlendirmelerle belirlenmesi ve YE faaliyetlerinin tanıtımı
- (500 KW'a kadar) tarımsal atık santralinin kurulumuna yönelik detaylı analizlerin yapılması ve demonstratif yatırımın gerçekleştirilmesi
- Güneş enerjili pompaların tarımsal uygulamalarda kullanımının artırılması
- Karbon-nötr ve eko-turizm kavramlarının tanıtımı, oteller ile benzer hizmet binalarında ısıtma ve soğutma için YE kaynaklarının kullanımının artmasını destekleyici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi

2012

2013

B. Bölge'de YE kullanım potansiyelinin arttırılması

Devam eden faaliyetler

Güneş enerjili pompaların tarımsal uygulamalarda kullanımının arttırılması

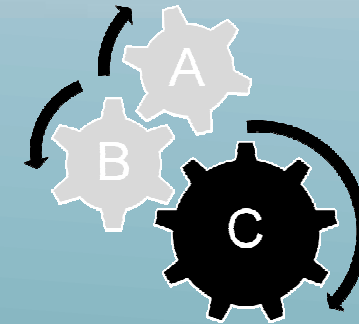
- GAP BKİ, Kalkınma Ajansları, GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Harran Üniversitesi ve UNDP katılımları ile Güneş Enerjili Sulama Sistemleri Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur.
- İncelemeler sonucunda , beş pilot proje uygulamasını içeren bir kısa liste oluşturulmuştur.
- Kısa listede yer alan projelerin teknik şartnameleri ve maliyet analizleri hazırlanmıştır.
- İhale süreci tamamlanmıştır ve kurulum aşaması başlayacaktır.

Bölge'nin tarımsal ve hayvansal atıklardan oluşan biyokütle potansiyelinin güncellenmesi ve haritalandırılması

C. Bölge'nin sanayi, hizmet, inşaat ve tarım sektörlerinde YE ve EV ile ilgili konularda teknik, kurumsal ve istihdam kapasitesinin artırılması

Faaliyetler

- YE/EV konularında farkındalık yaratma kampanyalarının hayata geçirilmesi
- Bölge'deki kurumlarda YE/EV konularında kapasite artırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi
- EV sertifika kurslarının düzenlenmesi
- Teknik işgücünün mesleki becerilerinin artırılması için kapasite geliştirme faaliyetlerin gerçekleştirilmesi
- Kolay Çözüm ve Inovasyon Merkezleri'nin 3 ilde kurulması

2012

2013

C. Bölge'nin sanayi, hizmet, inşaat ve tarım sektörlerinde YE ve EV ile ilgili konularda teknik, kurumsal ve istihdam kapasitesinin artırılması

Devam eden faaliyetler

Bölge'deki kurumlarda YE/EV konularında kapasite artırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi

- Hizmet sektöründe enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında ihtiyaç analizi yapmak ve kapasite geliştirmek amacı ile çalışmalara başlanmıştır.
- Bölge'de yer alan kurum temsilcilerinin katılımları ile, bir istişare çalıştayı düzenlenmiştir.
- İstişare çalıştayında yapılan değerlendirmelere ve elde edilen bulgular çerçevesinde, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında kurumsal kapasite artırımını hedefleyen bir eylem planı oluşturulmuştur.
- Sanayi sektöründe kurumsal kapasite analizine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Teşekkürler...

www.gap.gov.tr

